

Vergaderjaar 2022–2023

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

31 239

Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 1116

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2022

In lijn met het Coalitieakkoord (bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) zet het Koninkrijk der Nederlanden in op de verduurzaming van de energievoorziening, zowel in Europees Nederland als in Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De verduurzaming van de elektriciteitsproductie is niet alleen belangrijk voor het tegengaan van klimaatverandering, maar biedt ook de mogelijkheid om de leefbaarheid te vergroten en de energierekening te verlagen. Dat laatste is een gewenste bijkomstigheid gezien de huidige hoge wereldbrandstofprijzen en stijgende kosten van levensonderhoud.

Het kabinet levert maatwerk¹ om Caribisch Nederland mee te laten lopen in de energietransitie en investeert daarom 33,6 mln. euro in een versnelde overstap naar duurzame elektriciteitsproductie, door incidenteel 7,1 mln. euro vanuit de CN-envelop² en 26,5 mln. euro uit onder andere middelen van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) beschikbaar te stellen voor Caribisch Nederland. Met de versnelde verduurzamingsstap stijgt het aandeel hernieuwbare elektriciteit op de drie eilanden naar gemiddeld 80% en daalt de afhankelijkheid van de volatiele brandstofprijzen. Daarnaast zorgt het voor een CO₂-reductie van 0,9 Mt. Met deze stap werk ik samen met de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering, de eilandsbesturen van Caribisch Nederland en de lokale elektriciteitsbedrijven aan de ambitie om de Caribische gemeenten in ons Koninkrijk een showcase te laten zijn voor de verduurzaming van kleine eilanden.

Via deze brief wil ik de Kamer mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties informeren over wat de

¹ Volgens het principe van Comply or Explain: Caribisch Nederland loopt mee met beleidsintensiveringen en fondsen voor Europees-Nederland, tenzij er uitlegbare redenen zijn om dat niet te doen.

² De zogeheten CN-envelop zijn structurele middelen voor Caribisch Nederland vanuit het coalitieakkoord «Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst.»

overstap naar gemiddeld 80% duurzame elektriciteitsproductie inhoudt. Per eiland beschrijf ik de huidige situatie en de verduurzamingsstappen die ik samen met het eilandsbestuur en de elektriciteitsbedrijven neem³.

1. Bonaire

Huidige situatie

Elektriciteitsproducent Contour Global beschikt over windturbines die in 25% van de elektriciteitsproductie voorzien, waarbij de overige productie op basis van fossiele brandstofgeneratoren is. Het elektriciteitstarief bij de eindgebruiker bedraagt sinds 1 juli 2022 0,4.253 USD/kWh. Dit is een stijging van 44% sinds 1 juli 2021 (0,2.948 USD/kWh).

Naar 80% duurzame elektriciteitsproductie

Elektriciteitsproducent Contour Global en beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals (BBT) gaan investeren in het plan voor verduurzaming. Dit plan bestaat uit een zonneweide (fase 1) en een windpark gecombineerd met batterijopslag (fase 2). Dit leidt tot in totaal 80% duurzame elektriciteitsproductie in 2025. De bouw van de zonneweide gaat in 2022 van start en de windturbines worden verwacht vanaf 2023. De totale kosten zijn gestegen vanwege de stijgende productiekosten en worden momenteel geraamd op 84 mln. USD.

Het kabinet heeft daarom besloten 10 mln. euro subsidie te verlenen aan beleidsdeelneming Bonaire Brandstof Terminals (BBT). Dit komt bovenop de 10 mln. die het vorige kabinet als vermogen voor verduurzaming aan de BBT heeft gegeven. BBT kan met de 10 mln. euro subsidie en het eigen vermogen van 10 mln. euro mede-eigenaar worden van de duurzame productiemiddelen. BBT zal zijn aandeel in productiemiddelen verhuren aan Contour Global. De subsidie van het Rijk leidt tot een lagere verhuurprijs wat resulteert in goedkopere productie en uiteindelijk in lagere eindgebruikerstarieven voor de Bonairianen. BBT kan de eindgebruikerstarieven iets verder laten dalen door een groter aandeel duurzame productiemiddelen aan te kopen met vreemd vermogen en te verhuren aan Contour Global. BBT heeft immers relatief lage financieringskosten, wat uiteindelijk verdisconteerd wordt in het eindgebruikerstarief. Contour Global blijft verantwoordelijk voor de elektriciteitsproductie en het beheer, terwijl het eilandelijke nutsbedrijf, Water- en Energiebedrijf Bonaire (WEB), verantwoordelijk blijft voor de distributie.

Status en rol van BBT

De investering van BBT is een grote stap in de verwezenlijking van haar statutaire doelstelling om verduurzaming te steunen, zoals door uw Kamer gewenst via de motie van het lid Boucke c.s. (Kamerstuk 35 632, nr. 13).

³ Het TNO rapport «Opties voor klimaat neutrale energievoorziening in Caribisch Nederland» valideert de verduurzamingsplannen van de openbare lichamen, elektriciteitsbedrijven en het Ministerie EZK. Dit rapport is 22 maart 2022 met de Tweede Kamer gedeeld (Kamerstuk 32 813, nr. 1005).

2. Saba

Huidige situatie

Saba Electric Company (SEC) heeft met de bouw van twee zonneweides 40% duurzame elektriciteitsproductie behaald, waarbij de overige productie op basis van fossiele brandstofgeneratoren is. Het elektriciteits-tarief bij de eindgebruiker is de hoogste in het Koninkrijk en bedraagt sinds 1 juli 2022 0,5.195 USD/kWh. Dit is een stijging van 41% sinds 1 juli 2021 (0,3.692 USD/kWh). Door de geïsoleerde ligging en beperkte grootte van het eiland (1200 aansluitingen) is het niet mogelijk voor SEC om de verduurzamingsplannen zelfstandig te bekostigen en om te zetten via de eindgebruikerstarieven. In het verleden heeft SEC subsidie ontvangen voor de bouw van de huidige zonneweides.

Naar 100% duurzame elektriciteitsproductie op normale dagen

In overleg met het eilandsbestuur, SEC en het Rijk onderzoekt technisch adviesbureau The Green World Company de keuze voor een additionele zonneweide en/of windturbines, waarna het aanbestedingstraject geïnitieerd zal worden. Het gezamenlijke doel is dat binnen twee jaar de investeringen tot 100% duurzame elektriciteit op gemiddelde dagen leiden. Op dagen zonder veel zon, en in het geval van een investering in windturbines op dagen zonder wind, blijven de generatoren op brandstof nodig. Het eilandsbestuur van Saba en SEC zijn bezig met de onderhandeling en planning van de aankoop van land waarop de zonneweide en/of windturbines gebouwd kunnen worden.

De totale projectkosten worden momenteel geraamd op 20,8 mln. USD. Een deel van de projectkosten wordt gedekt vanuit een Europese subsidie van 4,1 mln. euro. Het kabinet heeft besloten om 13,5 mln. euro subsidie te verstrekken, waarvan 4,6 mln. euro vanuit de CN-envelop en 8,9 mln. euro vanuit onder andere SDE++. De werkelijke kostentoets wordt de openbare aanbesteding waarna een biedende partij zich contractueel vastlegt. Vanwege de onzekerheid over de uiteindelijke totale kosten blijven wij met Saba en SEC in overleg over voortgang en totale kosten.

3. Sint Eustatius

Huidige situatie

Sint Eustatius Utility Company N.V. (Stuco) heeft met de bouw van twee zonneweides 38% duurzame elektriciteitsproductie behaald, waarbij de overige productie op basis van fossiele brandstofgeneratoren is. Het elektriciteitstarief bij de eindgebruiker bedraagt sinds 1 juli 2022 0,4.306 USD/kWh. Dit is een stijging van 34% sinds 1 juli 2021 (0,3.224 USD/kWh). In het verleden heeft Stuco subsidie ontvangen van EZK voor de bouw van de huidige zonneweides.

Naar 60% duurzame elektriciteitsproductie

In samenwerking met Stuco en mijn ministerie loopt de aanbesteding voor de uitbreiding van de zonneweide en de batterijopslag (de «derde fase» genaamd). De uitbreiding zal resulteren in ongeveer 60% hernieuwbare elektriciteit en Stuco heeft als doel op 1 januari 2024 de uitbreiding in gebruik te nemen. De totale kosten worden geraamd op 11,7 mln. euro en het kabinet heeft besloten om 10,1 mln. euro subsidie te verstrekken, waarvan 2,5 mln. euro vanuit de CN-envelop en 7,6 mln. euro vanuit onder andere SDE++. Stuco zal de uitbreiding met 1,6 mln. euro uit eigen financiering bekostigen.

Stuco werkt stapsgewijs naar de verduurzaming van de elektriciteitsproductie en voorziet na de derde fase verdere investeringen te maken naar 80% duurzame elektriciteitsproductie. De eilandelijke vraag naar elektriciteit maar ook de decentrale productie groeit, waardoor de technisch optimale keuzes later op allerlei manieren kunnen uitpakken.

Ik ben trots dat wij, de eilandsbesturen van Caribisch Nederland, de nutsbedrijven en onze ministeries, samen een grote stap maken naar duurzame elektriciteitsproductie in Caribisch Nederland. Met deze stap daalt de afhankelijkheid van volatiele brandstofprijzen, daalt de CO₂-uitstoot en zijn de eilanden een showcase voor andere kleine eilanden die voor eenzelfde uitdaging naar verduurzaming staan.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten